

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
«28» травня 2026 р.

ПРОГРАМА

іспиту з методології наукових досліджень замість ЄВВ для прийому на
навчання для здобуття ступеня доктора філософії

Освітній ступінь:	доктор філософії (<i>PhD</i>)
Основа вступу:	освітній ступінь магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст)

Запоріжжя – 2026

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Зміст програми
3. Питання іспиту
4. Критерії оцінювання
5. Список рекомендованої літератури

1. Пояснювальна записка

Мета іспиту з методології наукових досліджень замість ЄВВ для прийому на навчання для здобуття ступеня доктора філософії -

Форма іспиту з методології наукових досліджень замість ЄВВ - усний іспит.

Усний іспит – це форма вступного випробування, яка передбачає виконання вступником теоретичних завдань в усній формі. Загальна кількість завдань - 2.

Формат проведення іспиту з методології наукових досліджень замість ЄВВ.

Іспит з методології наукових досліджень замість ЄВВ проводиться в очному форматі, а для окремих категорій вступників - дистанційно з використанням платформи для проведення відеоконференцій Zoom відповідно до вимог Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2026 році.

У разі проведення іспиту у дистанційному форматі у встановлений розкладом час початку іспиту члени предметної комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють автентифікацію вступників та інформують їх про правила проведення вступного іспиту та часові обмеження.

Автентифікації вступника передбачає:

– встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;

– показ документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

На початку іспиту рандомно обираються 2 питання з переліку, поданому у програмі.

Вступник готує відповіді на питання і відповідає на них та на додаткові запитання членів предметної комісії.

Члени предметної комісії оцінюють відповіді вступників вищої освіти.

Результати іспиту оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному вебсайті Бердянського державного педагогічного університету bdpu.org.ua у вкладці ВСТУПНИКУ.

У разі повітряної тривоги під час складання іспиту, іспит призупиняється, учасники мають пройти до укриття. Після відбою повітряної тривоги, учасники продовжують складання іспиту.

2. Зміст програми

В якості програми іспиту з методології наукових досліджень замість ЄВВ для прийому на навчання для здобуття ступеня доктора філософії у Бердянському державному педагогічному університеті використовується програма відповідного зовнішнього оцінювання з ЄВВ.

Програма ЄВВ <https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2025/05/Programa-yedynogo-vstupnogo-vyprobuvannya-z-metodologiyi-naukovyh-doslidzhen.pdf>

3. Питання іспиту

Розділ 1. Наука та наукові дослідження в сучасному світі

1. Феномен науки
2. Характерні ознаки та функції науки
3. Наука, ненаука і псевдонаука, проблема демаркації
4. Структурні елементи науки, їхня характеристика
5. Організація наукової діяльності в Україні
6. Закони України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту»
7. Розуміння наукового дослідження
8. Наукове дослідження як процес
9. Класифікації наукових досліджень
10. Відкрита наука

Розділ 2. Загальне уявлення про методологію наукового дослідження

1. Загальна характеристика методології Широке та вузьке розуміння методології.
2. Поняття методу і методики: спільне та відмінне
3. Структура змістовної методології
4. Основні методологічні принципи наукових досліджень
5. Характеристика деяких методологічних підходів
6. Наукове пізнання як основа наукових досліджень
7. Рівні наукового пізнання (теоретичний, емпіричний)
8. Методи наукових досліджень
9. Характеристика емпіричних методів наукового пізнання
10. Характеристика теоретичних методів наукового пізнання

Розділ 3. Система організації наукової діяльності

1. Елементи наукового дослідження
2. Пошук й опрацювання наукової інформації

3. Класифікація джерел інформації
4. Науковий пошук інформації
5. Штучний інтелект у наукових дослідженнях
6. Методологічна культура. Академічна доброчесність

Розділ 4. Представлення наукових досліджень

1. Публікації як спосіб представлення наукових досліджень
2. Функції наукових публікацій:

4. Критерії оцінювання

Іспит з методології наукових досліджень замість ЄВВ для прийому на навчання для здобуття ступеня доктора філософії оцінюється за 200-бальною шкалою відповідно до когнітивних рівнів (знання, розуміння):

190-200 балів – вступник виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідний матеріал, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;

180-189 балів – вступник вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи та задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

160-179 балів – вступник вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

140-159 балів – вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; виправляє помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

120-139 балів – вступник володіє теоретичним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей вступника відповідає мінімальним критеріям);

100-119 балів – вступник володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину теоретичного матеріалу (до 20 %);

0-99 балів – вступник володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

До участі у конкурсному відборі не допускаються вступники, які отримали менше 100 балів, що свідчить про недостатній рівень сформованості знань і невідповідність мінімальним вимогам до вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії.

5. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с
3. Костін Ю. Д., Полозова Т. В., Шейко І. А., Костін Д. Ю. Теорія і методологія наукових досліджень: навчальний посібник для студентів (магістрів) усіх форм навчання. Харків: ХНУРЕ, 2021. 152 с.
4. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. В. П. Горина. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2023. 170 с.
5. Медвідь В., Данько Ю, Кобилянська І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях). Суми: Університетська книга, 2020. 219 с
6. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень: навчальний посібник / В. Г. Бодров та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 323 с.

Допоміжна

7. Бабух І. Б. Актуальність та специфіка сучасної методології наукових досліджень. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки.* 2023. № 3 (318). С. 291-294
8. Вакуленко В. Л., Боярчук С. В. Ключові аспекти академічної доброчесності: запобігання плагіату. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія.* 2022. Вип. 13 (4). С. 26-34
9. Венцева Н. О. Поняття система як педагогічна категорія. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. Бердянськ : БДПУ.,* Вип.3. 2018. С. 5-17
10. Гончаренко С., Ничкало Н. Дисертаційні дослідження з педагогіки: діапазон наукових пошуків і проблеми якості. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/706836/1/Дис.дослдж.з%20педагогіки-початок.pdf>
11. Дубасенюк О.А. Методи науково-педагогічного дослідження у загальній системі методологічного становлення молодих дослідників. URL: http://eprints.zu.edu.ua/29083/1/дубасенюк_методи_ел.pdf
12. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / О. М. Сінчук та ін. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2022. 196 с.
13. Основні вимоги до оформлення бібліографічного опису документів. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/dovidka/zrazky-bibliohrafichnykhopyshiv>

14. Паламар С., Науменко М. Реалізація принципів академічної доброчесності як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти. *Освітологічний дискурс*. 2022. Вип. 3-4. С. 76–92.

Інформаційні ресурси

- 18 [.https://mon.gov.ua/ua](https://mon.gov.ua/ua) — Міністерства о світи і науки України;
- 19 <https://sqe.gov.ua/uk-ua/> — Державна служба якості освіти України;
- 20 <https://www.liga.net/> — Інформаційно-довідкова система з нормативно-правової інформації.
- 21 <http://www.nbuv.gov.ua/> — Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського публікації з питань структури і організації державного управління.
- 22 <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnist-uvishchikhnavchalnikhzakladakh/4688> — Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах.